

Spojené národy

Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím

Distr: všeobecná

11.9.2015

VYŠŠIA NEUPRAVOVANÁ VERZIA

Originál: anglicky

Komisia pre práva osôb so zdravotným postihnutím

Zoznam otázok súvisiacich s úvodnou správou Slovenskej republiky¹

A. Účel a všeobecné povinnosti (články 1-4)

1. Poskytnite prosím informácie o vytvorení stratégie na podporu práv a sociálnej inklúzie osôb so zdravotným postihnutím medzi rómskymi občanmi.
2. Ako si štát plní všetky svoje povinnosti podľa článku 4 ods. 3 Dohovoru a ako zabezpečuje efektívnu účasť osôb so zdravotným postihnutím a ich zastupujúcich organizácií na tvorbe a uplatňovaní zákonov a politík súvisiacich s osobami so zdravotným postihnutím?

B. Špeciálne práva

Rovnosť a nediskriminácia (čl. 5)

3. Uved'te prosím podrobné informácie ohľadne zákona č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní a o tom, ako poskytuje plnohodnotnú ochranu pred diskrimináciou v oblasti zamestnania z dôvodu zdravotného postihnutia a aké opatrenia sa vykonávajú na to, aby sa jeho uplatňovanie rozšírilo tak, že by zahŕňalo aj zákaz diskriminácie z dôvodu zdravotného postihnutia vo všetkých sektoroch okrem zamestnania?
4. Aké opatrenia sa prijímajú na riešenie viacnásobnej medzisektorovej diskriminácie voči ženám a dievčatám so zdravotným postihnutím a voči členom etnických menšín so zdravotným postihnutím a na začlenenie uznania týchto foriem diskriminácie do zákona s príslušnými zákonnými opravnými prostriedkami a sankciami, ktoré budú odrážať čoraz vážnejšie porušenia vznikajúce z viacnásobnej a medzisektorovej diskriminácie?
5. Poskytnite prosím informácie o zamietnutí vhodného riešenia, ktoré sa rovná diskriminácii vo všetkých oblastiach života, osobám so zdravotným postihnutím a to, aké opatrenia sa prijímajú na začlenenie tejto témy do protidiskriminačného zákona vo všetkých sektoroch ako aj na poskytnutie zaškolenia a vedenia súkromnému aj verejnému sektoru čo sa týka povinnosti poskytnúť príslušné riešenie.

¹ Schválený pracovnou skupinou na jej štvrtom zasadnutí (7-11.9.2015).
GE. 15

Ženy so zdravotným postihnutím (čl. 6)

Poskytnite prosím informácie o tom, ako sa uznáva rodová nerovnosť žien a dievčat so zdravotným postihnutím na legislatívnej a politickej úrovni a v rámci tvorby programu, jednak v oblasti rodovej rovnosti a práv žien ako aj vo všeobecnej oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím?

Deti so zdravotným postihnutím (čl. 7)

6. Poskytnite prosím údaje o počte rodín s chlapcami a dievčatami so zdravotným postihnutím (vrátane biologických, pestúnskych a profesionálnych rodín) ako aj o počte chlapcov a dievčat so zdravotným postihnutím, ktorí žijú v inštitúciách. Poskytnite tiež prosím informácie o opatreniach vykonaných s cieľom zabrániť inštitucionalizácii chlapcov a dievčat so zdravotným postihnutím a podporiť ich právo na sebavyjadrenie.

Dostupnosť (čl. 9)

7. Poskytnite prosím informácie o tom, ako nový stavebný zákon poskytne záruku toho, že sa v praxi naplnia požiadavky dostupnosti.
8. Poskytnite prosím informácie o plánoch na zvýšenie počtu registrovaných poskytovateľov tlmočnických služieb v posunkovej reči v krajine z jedenásť.
9. Informujte prosím Komisiu o dostupnosti verejnej dopravy osobám so zdravotným postihnutím, vrátane vidieckych oblastí.

Rovnosť pred zákonom (čl. 12)

10. Objasnite prosím, či článok 10 Občianskeho zákonníka po prijatí nových procesných pravidiel pre poručnícke konanie v júni 2015 stále umožňuje súdu obmedziť právnu spôsobilosť jednotlivca alebo ho pozbaviť právnej spôsobilosti.
11. Vysvetlite prosím, či má obmedzenie alebo pozbavenie právnej spôsobilosti nejaké automatické dôsledky a aké opatrenia sa prijímajú na zavedenie podporovaného rozhodovania sa, ktoré rešpektuje autonómnosť, vôľu a preferencie jednotlivca?

Prístup k spravodlivosti (čl. 13)

12. Poskytnite prosím informácie o dostupnosti procesných úprav, ktoré sa vykonávajú v súdnom konaní, aby sa zaistila efektívna účasť všetkých osôb so zdravotným postihnutím v právnom systéme a aké opatrenia sa vykonávajú s cieľom zaistiť, aby sa mohli osoby so zdravotným postihnutím priamo zúčastňovať súdnych konaní rovnako ako ostatní bez ohľadu na ich finančnú situáciu a na ich status právnej zodpovednosti.
13. Vysvetlite prosím, aké procesné úpravy sa vykonávajú v prípade páchatel'ov s mentálnym postihnutím s cieľom zabrániť ich vlastnému obvineniu a zaistiť ich rovnocennú účasť na súdnom konaní a zaručiť jeho riadny priebeh.
14. Poskytnite tiež prosím informácie o zaškolení zamestnancov v súdnom systéme o Dohovore, vrátane polície, sudcov, zamestnancov súdov, zamestnancov väzení, zamestnancov verejných orgánov a miestnych orgánov, atď.

Sloboda a bezpečie jednotlivca (čl. 14)

15. Aké opatrenia sa vykonávajú s cieľom upraviť článok 6 ods. 9 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti a článku 73 zákona č. 300/2005 Z.z. trestný zákonník tak, aby boli v súlade s Dohovorom v tom zmysle, že zdravotné postihnutie nikdy nebude predstavovať dôvod pre zbavenie človeka jeho osobnej slobody?
16. Vysvetlite prosím, aké konkrétne opatrenia sa vykonávajú s cieľom zabezpečiť, že s osobami so zdravotným postihnutím, ktoré sú zbavené slobody kvôli trestnému konaniu, najmä s osobami vo vyšetrovacej väzbe a väzení, sa zaobchádza v súlade s cieľmi Dohovoru, vrátane ustanovenia o náležitom ubytovaní.

Zákaz mučenia a krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu (čl. 15)

17. Poskytnite prosím informácie o používaní fyzického obmedzenia, chemického obmedzenia a izolácie, ktoré nie sú v súlade s Dohovorom a za akých okolností sa používajú? a na akých miestach?

Zákaz násilia a zneužívania (čl. 16)

18. Poskytnite prosím informácie o opatreniach vykonaných na ochranu osôb so zdravotným postihnutím v ich domove aj mimo neho pred všetkými formami násilia a zneužívania, vrátane rodových aspektov a aspektov súvisiacich s deťmi.

Ochrana integrity osoby (čl. 17)

19. Objasnite prosím, či právny systém rozlišuje medzi súhlasom s hospitalizáciou a súhlasom s liečbou v rámci postupov nedobrovoľnej povinnosti. Takisto ak súd rozhodne o zákonnosti nedobrovoľnej hospitalizácie, majú osoby so zdravotným postihnutím stále právo dať slobodný a informovaný súhlas s liečbou?
20. Poskytnite prosím informácie o výskyte sterilizácie žien so zdravotným postihnutím a či článok 6, ods. 6 písm. b) v súvislosti s článkom 40 ods. 2 zákona č. 576/2004 zákon o zdravotnej starostlivosti oprávňuje poručníkov rozhodovať o sterilizácii a antikoncepcii žien a dievčat, ktorých právna spôsobilosť bola obmedzená? Aké opatrenia sa vykonávajú na vyšetrenie a vykonanie nápravy v prípadoch nútenej sterilizácie?

Žiť samostatne a byť začlenený do spoločnosti (čl. 19)

21. Poskytnite prosím aktuálne informácie o pokroku vrátane konkrétnych a cielených opatrení vykonaných s cieľom zaistiť, že proces deinštitucionalizácie je udržateľný a zaisťuje samostatný život osobám so zdravotným postihnutím v ich spoločnostiach v primeranom časovom rámci ako aj prechod dievčat a chlapcov z inštitúcií do rodín.

Sloboda prejavu a vlastného názoru, prístup k informáciám (čl. 21)

22. Uveďte prosím počet registrovaných tlmočníkov znakovkej reči a percento programov vysielaných vo verejnoprávnej televízii, ktoré sa tlmočia do znakovkej reči, ako aj dostupnosť náležite vyškolených tlmočníkov znakovkej reči na súdoch a vo verejných službách.

Rešpektovanie domova a rodiny (čl. 23)

23. Uved'te prosím, či je niektorým osobám so zdravotným postihnutím upreté právo sa ženiť/vydávať a za akých okolností. Vysvetlite prosím článok 12 zákona o rodine č. 36/2005. Uved'te tiež prosím, aké opatrenia sú zavedené na podporu chlapcov a dievčat so zdravotným postihnutím, ktorí ostávajú s rodinou a nie sú umiestnení do inštitúcie, a tiež opatrenia na podporu rodičov so zdravotným postihnutím.

Vzdelávanie (čl. 24)

24. Poskytnite prosím informácie o opatreniach vykonaných na ochranu uplatniteľného práva každého dieťaťa a študenta so zdravotným postihnutím na inkluzívne vzdelávanie a inkluzívne celoživotné vzdelávanie, na poskytnutie vhodného ubytovania, dostupnej infraštruktúry, dopravy a inej podpory a o tom, že je na tento účel vyčlenený náležitý rozpočet a zdroje.

25. Poskytnite prosím informácie o politikách zameraných na transformáciu a zrušenie segregácie školstva vrátane časového rozvrhu.

Zdravie (čl. 25)

26. Poskytnite prosím informácie o opatreniach vykonaných na ochranu pred diskrimináciou a na zaistenie toho, že osoby so zdravotným postihnutím budú mať neobmedzený prístup k zdravotnej starostlivosti a môžu si uplatňovať právo na ich samostatný slobodný a informovaný súhlas, najmä osoby s duševným postihnutím.

27. Aké opatrenia sa vykonávajú s cieľom zaistiť, aby mali ženy a dievčatá so zdravotným postihnutím neobmedzený prístup k službám sexuálneho a reprodukčného zdravia? A aké opatrenia sa vykonávajú s cieľom zaistiť dostupnú a prístupnú zdravotnú starostlivosť a sociálne služby včasného zásahu a súvisiacu podporu pre rodiny?

Práca a zamestnanie (čl. 27)

28. Poskytnite prosím informácie o počte osôb so zdravotným postihnutím zamestnaných v a) chránených dielňach a b) na otvorenom pracovnom trhu, vrátane informácií o stimuloch pre zamestnávateľov, ktorí takéto osoby zamestnávajú, ako aj vynučovacích opatreniach.

Primeraná životná úroveň a sociálna ochrana (čl. 28)

29. Poskytnite prosím informácie o opatreniach sociálnej ochrany pre osoby so zdravotným postihnutím, ktoré im zabraňujú žiť pod hranicou chudoby.

Účasť na politickom a verejnom živote (čl. 29)

30. Poskytnite prosím informácie o opatreniach vykonaných s cieľom umožniť všetkým obyvateľom so zdravotným postihnutím plne si uplatňovať svoje právo hlasovať a kandidovať vo voľbách.

C. Špeciálne povinnosti

Štatistiky a zber údajov (čl. 31)

31. Má štát plány na to, ako inštitucionálne koordinovať výskum zameraný na témy súvisiace so životom osôb so zdravotným postihnutím a ich rodín a zaistiť systematický zber údajov rozčlenených tiež podľa so zdravotného postihnutia vo všetkých sektoroch vrátane vzdelávania, zamestnania, sociálnej ochrany, zdravia, prístupu k spravodlivosti, politickej účasti, násilia, atď.

Implementácia a sledovanie na národnej úrovni (čl. 33)

32. Uveďte prosím podmienky, ktoré sa plánujú vytvoriť na zaistenie systematického zapojenia zastupujúcich organizácií osôb so zdravotným postihnutím do nezávislého sledovania dodržiavania Dohovoru a na rozvoj ich odbornej spôsobilosti na túto činnosť.